

Polícia i Guàrdia Civil: amor impossible?

La sorda lluita que mantenen els ministeris de Defensa i de l'Interior pel control de la seguretat frena l'anunciada unificació d'ambdós cossos. Els sindicats policials i les associacions de guàrdies civils lamenten la ingerència de l'exèrcit en la seguretat pública.

Mentre els socialistes anuncien a bombo i platerets que aconseguiran coordinar les forces de seguretat, els membres d'aquests cossos no ho veuen tan clar. Les espifiades s'han anat amuntegant des de fa mesos a les taules dels responsables d'Interior.

Fer amics 75.000 guàrdies civils escampats pels pobles de l'estat espanyol i 45.000 policies de les metròpolis no és tasca d'un dia. La pedra filosofal del comandament únic pot obrir la caixa dels trons de les hostilitats històriques i dels greuges comparatius entre cossos.

Els interessats assenyalen que és impossible coordinar-se si treballen sota estatuts, uniformes, filosofia d'actuació i salaris distints. I sobretot, si els uns formen part de les forces armades i els altres estan a mercè dels vents polítics de torn.

De fet, i a pesar del que assegura l'administració, la Policia està més coordinada ara mateix amb Europol que amb la Guàrdia Civil. Es produeixen, així, situacions surrealistes com l'absència de traductors, l'escàndol d'inutilitzar homes destinant-los a tasques burocràtiques o protocol·làries —per a la boda reial, i sense anar més lluny, es van dur 400 guàrdies civils a Madrid— i la constant duplicació de serveis.

A aquests problemes se n'afegeixen d'altres tan palmaris com el fet que milers de comandaments de la Benemèrita no treballen en tasques operatives, com els seus col·legues de la

Polícia. Són militars, i com a tals actuen, amb tota una anacrònica parafernàlia quotidiana d'assistents encarregats de missions com ara anar a comprar el pa als oficials, agents malgastats com a xofers de capitosts, per no parlar de l'entramat burocràtic del cos.

Les fonts consultades són rotundes: actualment hi ha 3.000 agents de baixa per problemes psicològics. Per descomptat, no tots són destinats al País Basc.

Policies judicials consultats es lamenten que la Guàrdia Civil entre a les ciutats, fora de les seues competències. La raó és que aquí és on es couen les coses importants. En les reunions d'alt nivell, els generals i coronels de la Guàrdia Civil continuen manant amb l'absolutisme d'antany.

Per a molts professionals de la seguretat, civils i militars, la Guàrdia Civil se'n passa. Vol estar en totes les sopes, i si no la deixen, s'empenya. Els sindicalistes d'aquest cos argumenten que l'ombra de l'any 1982 encara persisteix. Llavors el PSOE va prometre desmilitaritzar el cos i no ho va fer, segons molts, per por del poder del tardofranquisme i de la ultradreta en l'exèrcit espanyol. Així, la Guàrdia Civil va quedar com un híbrid, un cos policial amb normatives militars. El que succeeix, certament, és que a l'estat espanyol no hi ha una ruptura clara entre seguretat i exèrcit. "La Guàrdia Civil és com els reis Catòlics, no es pot anul·lar perquè són l'essència de la pàtria." De totes maneres, evidentment

també hi ha moltes veus que creuen que cal fer-la desaparèixer, perquè el camí que segueix va cap a un federalisme amb un únic cos de policia estatal que coordine tota la lluita contra el crim.

Un exèrcit que continua controlant la seguretat? La Policia, que tracta de recuperar-se de la desastrosa gestió de Juan Cotino i del seu fracassat Pla Policia 2000 ("Cotino és el més catastròfic que li ha passat a la Policia en aquest país", diuen els sindicats), manté que és impossible parlar de coordinació mentre l'exèrcit continue controlant la seguretat. Per la seua banda, els agents de la Guàrdia Civil, farts de combinar un estatut de grup policial amb la seua naturalesa militar, van més lluny i defineixen la situació del seu cos com un tentacle de l'exèrcit en la seguretat pública. El nomenament d'un general de divisió com a director de l'institut armat es considera una involució i un pas enrere en l'aspiració general de desmilitaritzar el cos. "És com si feren cap de la divisió cuirassada Brunete un comissari de Policia", ironitzen.

Amb tot, fa poques setmanes es feia pública la imminent creació del comandament únic que formarà equips conjunts antiterroristes de policies i guàrdies civils. Aquest comandament únic s'ha quedat en un organisme col·legiat que, de fet, ja existia. Els directors generals, el secretari de seguretat, són tots càrrecs polítics. No hi ha veritables professionals. Què es tractarà en aquestes reunions? Per als qui han assistit a alguna, es tracta del joc del gat i el ratolí: no dir ni pruna sobre la informació pròpia i tractar d'alçar-se de la butaca amb el major volum possible d'informació dels altres.

Un fenomen semblant succeeix en les autodenominades "meses locals de seguretat", distribuïdes pel País Valencià. Aquí es posen fins i tot més de manifest les diferències entre cossos. Les juntes del Camp de Túria, per exemple, les presideix l'alcalde, i aquest sol ficar la seua policia. Aquí cadascun dels participants porta els informes al seu terreny i és impossible una col·laboració real. El pitjor de tot

Encara que pugna semblar una fal·làcia, la Policia espanyola està més coordinada amb l'Europol que no amb la Guàrdia Civil.

és quan es discuteix amb els civils i aquests excusen el seu compromís amb el conegut "depenc de Defensa". I això suposa per a molts una interferència en les tasques policials. En la pràctica, les col·laboracions entre els cossos es donen de manera personal, sobre el terreny, i no en aquestes pomposes instàncies que no serveixen per a molt.

Però actuar sobre el terreny pot costar car a algun agent. Un dia de març del 2002 un guàrdia civil destinat a una sala d'intervenció va cridar a la base de dades de la Policia per a confrontar una informació. Va ser sancionat per fer-ho, per escàndol dels seus companys. Fa ja uns quants anys Policia i Guàrdia Civil van buidar les seues dades en una base conjunta. "Nosaltres hi aboquem 600.000 fitxes, i la Guàrdia Civil, 30.000", afirma Roberto Villena, secretari general del SUP a València. Aquest policia de moto ofereix algunes fórmules que permetrien la col·laboració: "L'única cosa que ens pot fer més competitiu és disposar d'una sola base de dades, i a més, aquí a València, hauria de desaparèixer un dels caps provincials de les forces de seguretat. O el coronel de la Guàrdia Civil o el comissari en cap de la Policia." La realitat que es dona en tot l'estat és que el Ministeri de l'Interior és eteri, nebulós. Molts policies que s'han en-

trevistat amb els delegats del Govern respectius es queixen que aquests no tenen ni idea del que es porten entre mans. Són també càrrecs polítics sense experiència policial. A un àmbit provincial, la cosa és més pròxima. Sembla una favada, però la majoria pensa que mentre les forces de seguretat porten uniformes diferents, no hi haurà mai una coordinació real. Altres sectors policials es lamenten que la Guàrdia Civil sempre ho vol acaparar tot, però després no respon a l'hora de coordinar operatius o intercanviar informació.

Testimonis de les desavinences.

12.30 h del matí. Seu d'un sindicat policial al carrer de Sapadors de València. La Policia espanyola explica el grau de coordinació existent entre els cossos: si un grup de *manguis* fa un robatori a Sagunt, quan arriben a Puçol per continuar estripant adossats ningú no sap qui són. A les juntes de seguretat no es convida a participar-hi els treballadors del sector. Mai no es demana opinió als sindicats de policia sobre com realitzar serveis. La coordinació és inviable, perquè els guàrdies són militars i volen estar pertot arreu. El control de les muntanyes n'és un exemple. Quan perden protagonisme els guàrdies civils, es posen gelosos. No

La Guàrdia Civil la dirigeix un grup de pressió, un sector de comandament de les forces armades que tracta d'evitar que res canvie.

obstant això, la Policia Autònoma disposa d'una unitat de Medi Ambient prou bona, però moltes vegades cal deixar que hi arriben ells abans, per evitar d'ofendre la Guàrdia Civil i el seu Seprona. La veritat és que, en els incendis, és l'Autònoma la que funciona millor.

El 'lobby' dels tricornis. 14.00 h. Seu de l'antic sindicat clandestí de guàrdies civils, l'actual Associació Unificada de Guàrdies Civils (AUGC). Si fa anys els problemes més greus eren els relacionats amb el narcotràfic i el tabac, ara són

delinqüents transnacionals i delictes molt complexos; una banda que actue a Torrevella pot traslladar-se en poques hores a Vigo, on ningú no sap de la seua perillositat. A més, ha caigut la inversió en mitjans policials. Quin és el problema de la falta d'eficàcia? La Guàrdia Civil la dirigeix un grup de pressió, un sector de comandaments de les forces armades que tracta d'evitar que res canvie. Alguns polítics, d'esquerra i dreta, també es dediquen a obstruir la coordinació; és com els famosos poders fàctics del franquisme. Però l'única veritat és que el servei és cada

vegada pitjor i que hi ha un contrast molt gran entre la seua pretesa tradició històrica i la realitat. És impossible que en el segle XXI un cos continue actuant a colp de corneta. Les forces armades interfereixen en l'estructura dels serveis policials purament civils. Fins i tot els presumptes espies del CNI són guàrdies civils, la qual cosa significa que la intel·ligència nacional és controlada per l'exèrcit, i punt. Precisament, Carlos Gómez Arruche, l'acabat d'estrenar general que dirigeix l'institut armat, va haver de desmentir el passat 13 de maig que hi haja un grup d'uns trenta generals, la cúpula de la Guàrdia Civil, que s'oposa amb unghes i dents a tocar un sol estatut del cos militar. Arruche, en una entrevista concedida fa pocs dies a un periòdic de difusió estatal, llevava esperances als guàrdies que volen veure desmilitaritzat el cos, encara que promet derogar les ordenances del segle XVIII, la qual cosa ja és un pas endavant. Tot igual perquè res canvie.

Espies i guàrdies civils. El passat 20 de maig, el ministre de Defensa, José Bono, va anunciar la unificació dels serveis d'intel·ligència dels tres exèrcits sota el comandament del CNI, organisme civil que, segons els crítics, no ho és tant. El CNI no ha de ser només l'exèrcit, sinó que ha de ser un servei de tots. No obstant això, les forces armades continuen dominant sectors com informació, intel·ligència i contraintel·ligència. El que hi ha és una lluita evident entre Defensa i Interior, que es resol a favor de la primera.

Per a les associacions dels guàrdies civils, abans clandestines, la situació no

Seguretat privada, un negoci de la dreta?

Davant una situació en què les forces de seguretat no donen l'abast, en la majoria dels casos per infrautilització de recursos en tasques subsidiàries com a escortes, el negoci de la seguretat privada i dels sistemes d'alarma es troba en aquests moments en la glòria. Els comptes de resultats s'han quintuplicat. I no tots ho veuen amb bons ulls, hi ha qui pensa que hi ha gat amagat. Com si la caòtica situació policial haguera estat provocada per una perversa política d'estat. La seguretat privada té les traces de ser una espècie d'impost revolucionari que, directament o indirectament, finança al PP. A València, per no anar més lluny, hi ha una sospitosa permissivitat amb empreses de seguretat que se salten les normes, i, de fet, aquest és el sector legal on més prescriuen les sancions; senzillament no es cursen. Professionals

del negoci de la seguretat lamenten la competència deslleial d'algunes empreses. El passat 12 de maig el tribunal de la secció tercera de l'Audiència de València va confirmar un any de presó per al responsable de la companyia Levantina de Seguridad, l'advocat José Luis Roberto, a qui, a més de ser el cap dels agents de seguretat amb més denúncies per agressió acumulades, li sobra temps per a impulsar una surrealista associació de propietaris de prostíbuls (ANELA) i una organització d'inspiració feixista, Espanya 2000. A pesar de tot, Levantina, a més d'un rosari de denúncies de ciutadans agreujats, compta amb bones prebendes de l'administració, com la seguretat de l'edifici de la Seguretat Social a València, entre d'altres. Amb l'orgia d'assalts a urbanitzacions tenen negoci per a estona. A. M.

Juntes de Seguretat contra patrulles ciutadanes

El fantasma de la inseguretat recorre les localitats del Camp de Túria pròximes a la ciutat de València. Grups de romanesos i moldaus acaben d'inventar la nova modalitat de robatori a habitatges: el roboexpres. Són assalts a plena llum, entre 6 i 9 h de la vesprada, quan les dones estan fora amb els xiquets o al supermercat. Els veïns de l'Eliana o Riba-roja estan alarmats, i és que la geografia urbana canvia a un ritme que les forces de seguretat no poden seguir. Fonts policials asseguren que el desplegament de guàrdies civils a les zones rurals és obsolet. El fenomen de les ciutats d'adossats, allò rural convertit en residencial, porta de cap els alcaldes. Per això s'estan creant taules veïnals de seguretat en algunes localitats. Els seus impulsors les defensen enfront del mal major de les patrulles ciutadanes. Un policia diu: "Hi ha moltes escopetes al camp, i davant tant de robatori i assalts a xalets la por de la gent i la falta de vigilància poden provocar una tragèdia. La taula vol assessorar les forces vives; una sèrie de senyors que s'asseuen en un despatx i discuteixen amb l'alcalde les mesures que cal prendre davant la manca evident d'agents. Es tracta també de fer treballar la Guàrdia Civil." Els veïns d'aquestes zones denuncien que no es fan investigacions, i les seues denúncies queden en res. Les excuses que dona la policia és que no hi ha gent. La Guàrdia Civil disposa d'un quarter a la Pobla de Vallbona amb nou homes que han de cobrir una àrea que inclou l'Eliana, Sant Antoni de

Benaixeve i Riba-roja. Això ja no són pobles, són gegantines zones residencials. I no s'investiga perquè la policia judicial és inexistent. No hi ha investigacions oculars dels escenaris dels robatoris; per tant, cal agafar la gent *in fraganti*. Pere B. un veí expressiu i empenyat de l'Eliana: "Argumenten que no hi ha mitjans. Però amb motiu de la feliç boda reial han enviat 400 guàrdies a Madrid. Això significa que aquí hi ha 400 homes tocant-se els ous. Què fan a la coman-dància de Patraix i els grups rurals?".

Generalment les UCO (Unitat Central Operativa) de la Guàrdia Civil són les que despleguen al territori. En qualsevol cas, han de desplaçar la unitat. Però és evident, i així ho assenyalen els professionals, que treballa millor el que ja està sobre el terreny que un grup que s'hi ha de desplaçar per a l'ocasió. Les solucions que s'ofereixen són replantejar les zones i posar equips de policia judicial –siguen aquests guàrdies civils o policies– per a investigar delictes. Mentrestant, és la policia local dels ajuntaments la que fa el treball brut. Davant d'aquestes acusacions d'inoperància rural, la Guàrdia Civil assenyalava que la plantilla no es toca i que el volum de delictes augmenta. La policia judicial, arma clau per a la investigació del crim organitzat, està sota mínims. Si no tens gent per combatre les xarxes majors de delinqüència, com vols ocupar-te de les menors? Les deixen de banda i això ocasiona problemes amb els ciutadans. **A. M.**

sembla millorar amb el PSOE, sobretot amb les pretensions estatistes d'alguns dirigents com Bono. Les tres demandes estrella de, possiblement, el cos policial més temut –que no vol dir respectat– pels espanyols, continuen sent les mateixes de sempre: un, planificació de serveis; dos, supressió del codi penal militar; i tres, derogació de les reials ordenances anteriors a la Constitució democràtica. Però pareix que, per als polítics espanyols, els tricorns continuen fent bonic, guardant el

Palau Reial o els jutjats. Als responsables de l'AUGC els sembla una involució nomenar el general de l'exèrcit de l'aire Gómez Arruche, director de la Benemèrita. És un pas enrere per a les llibertats, necessàries en qualsevol col·lectiu que treballa per a la societat. Si un guàrdia civil no té dret a parlar perquè és un soldat, és que tampoc no té aquest dret el ciutadà. És trist el que passa a les cases quarter, és trist que en una baralla familiar siga el coronel de l'aquarterament qui determine el gua-

nyador. I el més trist és que el problema no siga només del País Valencià i les seues comarques, quasi zones residencials de màfies variades, sinó que recorre l'estat espanyol en els seus quatre punts cardinals.

Serà capaç el nou executiu del PSOE de replantejar el paper de l'"Espanya rural" i els problemes policials al seu territori? El temps ho dirà.

Abelard Muñoz

perquè som diferents!

Joan Mansanet
Candidat al Parlament Europeu del BLOC - POBLES D'EUROPA

BLOC
nacionalista valencià
www.bloc.ws

Vota